

Pred nekimi leti začnejo na Hrovaškem volki podkopavati hrast, na katerega jim je všel neki godec. Ko se drevo že ziblje, začne ves drevén po goslah škripati in to tako, kar naj bolj more. Volki ne sterpijo škrípe, in raji gladni odbežé.

V Lencovem naravoslovji se bere sledeča prigodba: „Vesela družba si brenka popotnico mimo dosti gosi. Na enkrat zapusti ena svoje tovaršice, gre s to družbo in vedno stopoma kraj brenkača, da vse smeh navira. Ko postojijo, tudi gos postoji; ko grejo tiho dalje, zaostane gos; ko pa zopet strune zaberné, je gos zopet kraj harpača“.

D o p i s i.

Iz Celovca. Vabilo družbe sv. Mohora za l. 1867. Z novim letom se pričné osmo leto družbine delavnosti po novi osnovi; zato vabi družbin odbor vse Slovence brez razločka stanú, spola in starosti, da stopijo čedalje v večem številu (letos jih je bilo že 3980) v družbo sv. Mohora; posebno pa prosi vse dekanijske in farne predstojnike, da blagovolijo družbo svojim foranom v novo priporočevati in za-njo prav obilno udov nabirati. Prejeli bodo družniki prihodnje leto: „Življenje svetnikov in svetnic Božjih“, slovečo Wiesemanovo pripoved „Fabiola“, gospodarsko delo „Umni vinorejec“, „Večernice“, „Koledarček za leto 1868.“, in če najde dosti podpore, še kake druge večé ali manjše bukve. Letnina iznaša samo 1 gld., dosmertnina pa 15 gold. a. v.; sicer pa naj se blagovoljno pazi to-le:

1) Čas, do katerega se more za leto 1867. v družbo stopiti, je določen do 31. majnika prihodnjega leta, da se more potem brez mudnih spreminjav imenik berž v natis dati in vse bukve meseca julija razposlati; kdor se še le meseca junija ali pozneje oglasi, more za poslani denar samo toliko bukev dobiti, kakor po bukvarnicah, ali pa ta znesek za prihodnje leto ostane.

2) Kjer koli je to le mogoče, naj se oglašajo čast. udje in tudi bukve prejema jo po čast. gg. dekanijskih in farnih predstojnikih, ker prizadevajo posamesne pošiljatve bukev veliko truda in tudi stroškov; kjer pa to vendar ni lahko mogoče, morejo bukve naravnost po pošti prejeti, samo da se za vsak paket, v katerem so bukve za manj ko šest udov, 15 nkr. za marko in druge stroške priloži; stroške za večé pakete družba sama plačuje.

3) Kdor prvič v družbo stopi, naj izrečno pové, da je nov družnik; vsakdo pa naj naznani mimo svojega stanovanja tudi faro in dekanijo, v katero spada. Imena čast. družnikov naj se pošiljajo z denarjem vred (na oglasila brez denarjev se ne more ozir jemati), pod naslovom „Družba sv. Mohora“ v plačanih listih v Celovec vsaj do konca meseca majnika l. 1867.

Prečastita duhovščina in tudi drugi domorodci! bodite družbi tudi prihodnje leto z besedo in djanjem krepka podpora, da bo število družnikov čedalje bolj rastle in po njih se množilo tudi število bukev, vsako leto izdanih!

V Celovcu 10. decembra 1866.

Družbin odbor.

Iz Ljubljane. Kaj „Tovars“ sporoča svojemu tovaršu na deželi.

Dragi moj brate!

Ko bi bil ti v nedeljo 23. decembra v Ljubljani, vidil bi bil nekaj takega pri nas, kar še tebi na misel ne pride. Veš kaj, mi meščani se radi zabavljamo, pa tudi svojega revnega sobrata ne pozabimo. Pa vidim, da komaj čakaš, da zveš, kaj je bilo. Glej no; Ljubljančanje smo ta dan 73 otrok od nog da glave čisto iz novega oblekli. — Porečeš, kaj je to kaj posebnega? Da, nekaj posebnega, ako se to za božji lon stori. Poslušaj me, ti bom to svečanost bolj na drobno popisal! Slovenski časopisi (od nemških tukaj ne govorim, ti še v saboto niso vedili povedati, kje se bo obleka delila) so že pred dvema mesecema povedali, da v Ljubljani tudi letos denarjev nabirajo, obleko režejo, šivajo, da bi uboge otroke o Božiču oblekli. Kar se je po mestu, v čitalnici in tudi po domačih hišah pripravljalo, so ta dan pokazale naše pridne gospé in gospodičine. V dvorani národne čitalnice so se mize šibile pod obleko razne verste; tudi rudeča jabelka in okusna pogača je čakala otroških zob.

Proti 10 uri se zbira v dvorani mnogo blagih serc, pogledati delo pridnih rok in veseliti se z veselimi obdarovanci, in s svojo nazočnostjo počastiti imenitnost tega dneva. Obdarovanci in obdarovanke pridejo v čitalnico, in gledajo z milim očesom na obložene mize, na lepe kapice, robce, kateri bodo kmali njih. — Svečanost se začne; na oder stopijo g. dr. Orel, začetnik in duša tega rodoljubnega in upamo tudi bogoljubnega čina. G. dohtar se veselí, da se v drugič zberemo v ta namen v národni čitalnici, ktera ne skerbi le za zabavo, ampak tudi za potrebe domačega ljudstva; zahvaljujejo se dalje vsem dobrotnikom in dobrotnicam, kateri so pripomogli k svečanosti tega dneva. Izrekli so g. dohtar tehtno besedo, ki globoko segajo v družinsko življenje; ubožstvo, namreč, izhaja dostikrat iz nevednosti, tedaj otroci, hodite pridno v šolo, učite se koristnih vednosti, s kterimi si bote kruh služili; pripravili smo vam iz tega namena gorka oblačila. Te besede menda zadosti značijo národnega moža in njegovo blago serce. — Kaj bodo neki na to rekli tisti, ki terdijo, da se národnjaki za jalovo teorijo poganjajo!

Govor mine; otroci stopijo bližej in prejemajo iz rok milostljivega stolnega prošta vis. č. g. Antona Kosa namenjena oblačila; gredó iz dvorane, spremené svojo razdrapano in razcukano obleko s čisto novo. Ko bi bil ti vidil, kako so se otroci gledali viditi, kako so praznje oblečeni, gotovo bi bilo tudi tebi, kakor meni serce veselja igralo. V zalih in okusno narejenih oblačilih stopijo otroci v novi v dvorano, kjer je med tem pevski zbor kaj lepo peval. Takej nagovore otroke in druge

nazoče milostljivi proš, ter otrokom pokladajo na serce, da se imajo za lepe darove najprej zahvaliti dobrotljivemu Očetu v nebesih, da so na dalje tudi dolžni zahvaliti se vsem dobrotnikom in dobrotnicam, ki so se tolikanj za njih korist trudili. Kolikorkrat bodo nova oblačila pogledali, naj se njih serce vnema v hvaležnost do Bogá in dobrotnikov. Svojo hvaležnost naj pa v djanji pokažejo, da lepo ubogajo, radi molijo in se pridno učé; njih dobrotniki so to, kakor upamo, storili iz naj boljšega namena i. dr. Ljubeznjivi zveličar otroke k sebi kliče, rekoč: „Dajte malim k meni priti!“ Lansko leto, rekli so dalje, so pervikrat otroci bili obdarovani, Bog hotel, da bi med nami v navado prišlo, in da bi milostljivi Bog, ki ima serca v svojih rokah, dobre ljudi tudi zanaprej vnehal in podpiral v take blage čina. — Vidiš tedaj, kako sta častita gospoda govornika vsak na svojem polji povzdigovala imenitnost tega dneva; kaj je pač lepšega na svetu od tega, kedar duhovni in svetni gospodje rodoljubna dela podpirajo. — Naj ganljivši trenutek tega dneva pa je bil, ko po končanem govoru pevski zbor z vbranim glasom zapoje v zahvalo pesem „Oče naš“. — Povem ti, da taki občutki ne zginejo tako hitro iz serca; kaj more pač lepšega biti, ko se ubogi človek zahvaljuje svojemu stvarniku za prejete dobrate po besedah preroka: „Gospod! vse, kar imamo, čigavo je, ako ne tvoje!“

Gospé razdelé potem še pogače in jabelk med otroke; le ti se podajo potem v bližnjo nunsko cerkev, kjer se Bogú in dobrotnikom zahvalijo za prejete darove, kakor so jih poprej opominjali milostljivi proš. — Vsi veseli se razidemo potem vsak na svoj kraj, ter med potjo premišlujemo besede, ktere smo slišali, da bi se ta svečanost leto osorej zopet obhajala. Sedaj pa povej, dragi moj, ali nismo imeli dovolj vzroka, veseliti se z veselimi obdarovanci; ali bi se ne bilo tvoje serce tudi radovalo, ko bi bil ti priča te slovesnosti?

Naj ti še povem število obdarovancev, kterih je bilo iz c. k. normalne šole 15; iz mestne glavne šole pri sv. Jakobu 14; iz ternovske in šempeterske šole po 6 in 5, tedaj dečkov vseh skupaj 40 in 32 deklic, ki hodijo v šolo k č. č. g. g. uršularicam. — Za toliko število obleke pripraviti, to je pa že nekaj. —

Povedati ti pa morem, da so letos otroci obleko dobili, kakoršno bi smeli tudi bolj premožni nositi; g. g. mojstra Maršalek in Drašler sta skerbela, da je bilo vse lepo pomerjeno in pristojno.

Prašal me pa boš, koliko vaših obdarovancev bo na koncu šolskega leta pohvaljenih. Na to vprašanje si pa sam lahko odgovoriš, ker te lastna skušnja učí, kako je v šoli z zanemarjenimi otroci. Povem ti pa vendar, da mi taka sirota, ki počasi, pa vendar neprestano za drugimi koraka, večje veselje napravlja, kakor tisti, ki dalječ prekosi druge součence, pa ima učnikov in učeníc na zbiranje.

Konečno pa želim in Bogá prosim, da bi se nad blago Orlovo družino in nad vsemi stanovi, ki so tako blagodušno s svojimi darovi pomagali „nage obleči in lačne nasitovati“ spolnile besede sv. pisma: „Blagor človeku, kteri se ubogega usmili, kajti v dnevu stiske ga bo Gospod uslišal!“

Tebi pa za novo leto voščim, kar školnik školniku voščiti more, — polno šolo pridnih in vbogljivih otrok, pametne starše, ki bi poredne otroke v strah jemali, pa dobrih rok, kateri bi ti včasi za uboge šolarčke kakšno polo popirja ali kaj peres poslali. Z Bogom!

Tvoj

stari

Matej.

Pri sv. Jakobu 24. grudna 1866.

— „Jezičnika“ IV. zvezek se pri g. spisatelju dobiva po 50 n. kr. posebej, kakor tudi II. in III. letnik. Reči smemo, da ima vsak letnik več v sebi, kakor pa razgled kaže, in komur je jezikoslovstvo in sploh slovenščina mar, se kesal ne bo, ako si jih omisli vse. Letašnji zvezek je pa še zato posebno zanimiv, ker ima za predgovor jezikoslovno čertico, ktero je spisal slavnj g. Davorin Terstenjak o imenu „Windischer in Sloven“. Gospodje Vindišarji je bodo veseli in vsakteri bi smel cekin pokloniti gosp. pisatelju za tako mično in lepo razlago svojega imenā. „Jezičnika“ priporočamo toraj prav živo Slovincem sploh, in posebno šolski mladini, kateri bode prej ali slej koristil mnogo tero.

— Sercna zahvala. Kakor že enkrat pred, tako sem dobil tudi letos nepodpisano pismice z 1 gold., ki pravi: „Za priložene krajcarje kupite kakemu revnemu učencu v vašem razredu popirja za pisanje. Jaz dam, kar premorem, drugi naj dajo več. Z Bogom!“ Bog vam stotero poverni, nepoznani dobrotnik, in nakloni naši šoli še mnogo takih drugih.

A. Praprotnik.

„T O V A R Š“

gre to pot po stari navadi še k vsem svojim dosedanjim prijatom; vendar, kdor si ga do 15. t. m. pri tiskarji, g. Milicu, ne naroči, ne dobi drugega lista. Učitelji, domoljubi podvizajte!

Premembe v učiteljskem stanu.

V ljubljanski škofiji. Prestavljeni in postavljani so g. g.: Janez Škerbinec, iz Dol (Lustthal) v Kamnogorico na Gorenskem, Jernej Pirnat pa iz Kamnogorice v Dole. — Janez Pokora, poterj. pripravnik, za podučitelja v Zirc pri Idriji.

Odgovorni vrednik:
Andrej Praprotnik.

Tiskar in založnik:
Jož. Rudolf Milic.